

Repere practic-aplicative în dezvoltarea și formarea unei atitudini corecte față de mediu

P.I.P, Ferlovici Gabriela
Școala Gimnazială „Manolache Costache Epureanu”

Auxiliarele curriculare centrate pe competențe asigură o mare eficiență a proceselor de predare-învățare și evaluare, actul didactic fiind focalizat pe achizițiile finale ale învățării și pe dimensiunea acțională a acestora în modelarea personalității elevului, care are suficientă experiență și posibilități reale să transforme cunoștințele și deprinderile dobândite în situații/contexte noi și dinamice. Esențial în realizarea și selectarea acestor produse curriculare auxiliare este asigurarea corespondențelor necesare între nivelul de pregătire al elevilor, cognitiv/ intelectual și afectiv-motivațional, informativ și formativ, necesar pentru asimilarea unor noi conținuturi și variantele de transpunere a acestora (registru acțional, registrul iconic sau registrul simbolic), cărora le sunt asociate anumite modalități de cunoaștere a realității, de declanșare/inducere, susținere și motivare a învățării.

Auxiliarele didactice sunt produse curriculare utilizate de cadrele didactice și de elevi, în procesul didactic, pentru implementarea adecvată și eficientă a curriculumului. Auxiliarul curricular este un mijloc de eficientizare a procesului didactic. Conceptul de curriculum, relativ îngust ca semnificație la începuturile sale, a devenit cu timpul “copilul teribil” al științelor educației, înregistrând o expansiune semantică fără precedent, ajungând astăzi să cuprindă tot sau aproape tot ceea ce are legătură cu situațiile de învățare ori cu procesul devenirii umane, prin intermediul învățării. Semnificația acestui termen a evoluat în timp, specialiștii vorbind și în prezent de nevoia de conceptualizare a curriculum-ului, domeniul nefiind suficient de cenzurat. În literatura pedagogică românească, raportându-se doar la curriculum-ul școlar, conceptul de curriculum este utilizat în sens larg și în sens restrâns: - în sens larg, prin curriculum școlar sau formal se desemnează ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar; - în sens restrâns, curriculum-ul formal desemnează ansamblul acelor documente școlare de tip reglator, în cadrul cărora se desemnează datele esențiale privind procesele educative și experiențele de învățare pe care școala le oferă elevului.

Cum informatizarea învățământului constituie o prioritate, softul educațional constituie o necesitate evidentă. Programul de calculator este un suport important pentru o predare eficientă. Deschiderea, practic nelimitată spre surse inedite de informare, poate fi fructificată la nivelul instrucției școlare prin tematizări, precum: suporturile audiovizuale în educație; organizarea videoconferințelor, medii de învățare virtuală; identificarea informațiilor pe web, tehnologii de predare pe web, strategii de evaluare pe web etc. Auxiliarele didactice ființează ca suporturi materiale ce facilitează transmiterea unor conținuturi și învățarea. Dincolo de neutralitatea materialității lor, acestea pot induce prin ineditul conformației și impactului psihologic, un anumit tip de motivație, de atracție față de constructele sau mesajele intelectuale, afective purtate de acestea. Recentele ghiduri metodologice de aplicare a noului curriculum, de proiectare și evaluare pentru diferitele discipline de învățământ au o valoare informativă, normativă și euristică pentru cadrele didactice. Aceste resurse sunt conexe manualelor, fac parte din curriculum-ul de suport și facilitează demersurile didactice practice de valorificare a programelor școlare și/sau a manualelor școlare. Pentru a-și valorifica valențele didactice, aceste auxiliare curriculare sunt utilizate în spiritul concepției sistemice, articulate despre curriculum-ul disciplinelor de învățământ și despre componentele acestuia. Auxiliarul curricular poate fi folosit :

- ☆ pentru recuperarea copiilor care din diferite motive nu frecventează în mod constant școala;
- ☆ pentru a oferi un model de selectare și ordonare a informațiilor conținute în lecții;
- ☆ pentru a oferi un supliment de instrucție elevilor interesați de o anumită temă, de un anumit conținut;
- ☆ pentru a înlătura unele curențe ale conținuturilor programelor sau manualelor;
- ☆ pentru a răspunde unor nevoi locale de instruire pe o anumită temă.

Situațiile de învățare organizate cu ajutorul produselor curriculare auxiliare pot fi foarte diverse, iar tipurile de experiențe de învățare pot fi nuanțate de la receptarea noului și exersarea preponderentă a memoriei și a capacităților reproductive, la implicarea activă și interactivă în asimilarea noului și chiar la descoperirea acestuia, prin exersarea gândirii logice și prin exersarea operațiilor acesteia, a imaginației și a creativității educaților. De altfel, așa cum există produse curriculare auxiliare destinate profesorilor, organizării activităților de predare, există produse curriculare special destinate elevilor, aprofundării și individualizării învățării realizate de aceștia, stimulării reflecției lor personale.

Un material de studiu bun pentru elevi este întotdeauna acela care reușește să-i determine să învețe cu zâmbetul pe buze.

Auxilarele sunt o modalitate de a dezvolta gândirea liberă și creativitatea individului, iar un foarte bun exemplu ar putea fi un astfel de manual destinat elevilor de clasa a IV-a, ce prezintă literatura într-un mod ce-i va putea determina pe cei mici să-și dorească să citească, să descopere tainele creației literare și să învețe cu zâmbetul pe buze.

Am gândit un auxiliar structurat pe patru unități tematice interdisciplinare, abordând atât texte literare, cât și texte nonliterare. Tipurile de exerciții variate, valorificând atât metode moderne, cât și metode tradiționale, antrenează elevul atât în munca individuală, cât și în activități frontale. Aceste exerciții au rolul de a stimula activitatea de căutare și descoperire. Prin rezolvarea exercițiilor elevii se obișnuiesc cu actul lecturii.

Copilul primește informații chiar și prin sarcinile de lucru, ca și prin rezolvarea lor, dar îl determină la o organizare și prelucrare proprie. Prin intermediul acestui auxiliar, elevul va face asemănări între întâmplările citite și viața sa, între sentimentele trăite de personaje și sentimentele pe care le-a avut în anumite momente, toate acestea însemnând că povestea a dorit să se aproprie de mintea și inima fiecăruia.

Prin valorificarea creatoare a mesajului artistic, estetic și etic al fiecărui text prezentat se vor stimula interesul, pasiunea elevilor pentru literatură, setea de cunoaștere. Se vor forma și modela caractere, se vor cultiva sentimente morale (umanism, curaj, perseverență, respectul pentru muncă, pentru mediu, încredere în forțele proprii și ale grupului).

Exemplu:

UNITATEA 1

Despre Copilărie!

“Copilăria durează toată viață.

Ea se întoarce mereu pentru a însuflă și secesiuni mari ale vieții de adult.

Poeții ne vor ajuta să găsim copilăria vie din noi, această lume permanent durabilă, de neclintit.” **Gaston Bachelard**

Competențe specifice:

- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare previzibile;
- 3.1 Formularea de concluzii simple pe baza lecturii textelor informative sau literare
- 3.4. Evaluarea elementelor textuale care conduc la înțelegerea de profunzime în cadrul lecturii;
- 4.5. Manifestarea interesului pentru scrierea creativă și pentru redactarea de texte informative și funcționale.

UNITATEA 2

Despre păsări!

Competențe specifice:

- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare previzibile;
- 1.4. Manifestarea atenției față de diverse tipuri de mesaje în contexte previzibile;
- 3.4. Evaluarea elementelor textuale care conduc la înțelegerea de profunzime în cadrul lecturii;
- 4.5. Manifestarea interesului pentru scrierea creativă și pentru redactarea de texte informative și funcționale.

UNITATEA 3

DESPRE PLANETE!

Competențe specifice:

- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare previzibile;
- 2.2. Relatarea unei întâmplări imaginate pe baza unor întrebări de sprijin
- 2.3. Prezentarea ordonată logic și cronologic a unui proiect/ a unei activități derulate în școală sau extrașcolar
- 2.5 Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale
- 3.4. Evaluarea elementelor textuale care conduc la înțelegerea de profunzime în cadrul lecturii;
- 4.5. Manifestarea interesului pentru scrierea creativă și pentru redactarea de texte informative și funcționale.

